

ಫೆಬ್ರುವರಿಯಾಗಿ ಸಂಸರು ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯಾಗಿ ಕೂಡ ಕೇಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಪರದಿ ಇದು ದೇಶಾಂತರದ ಮಾತಾದರೆ, ಧರ್ಮಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಂಸರ ನಡೆ ಅಷ್ಟೇ ವಿಚಿತ್ರ, ಒಮ್ಮೆ ಮಹಿಳೆಗಳ ಮತ್ತೆ, ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಅವರು ಬಡಿದು ಬಂದಧ್ಯಂಬಂತೆ! ಅವಾಗಿಯೂ, ‘ತನಗೆ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ’ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮರಣಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಫೋಟೋಸಿದ್ದಾರೆ ಕೂಡ ವರ್ಣಾರಂಜಿತ, ರಹಸ್ಯಮಯ ಬದುಕು ಸಂಸರದು.

1919, ಆದ್ದನಿಕ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ವರ್ಷವೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ವರ್ಷವೇ ಟಿ.ಎಸ್. ಕೈಲಾಸಂ ಅವರ ‘ಬೈಳಿಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ’, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಎ.ಡಿ.ಎ. ನಾಟಕ ರಚನೆ ಸ್ವಧ್ರೋಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಗಟ್ಟಿನ ಬದಗಿಸಿತು. ಅದೇ ಸ್ವಧ್ರೋಯಲ್ಲಿ ಏರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಕೃತಿಯೇ ಸಂಸರ ‘ಸುಗುಣ ಗಂಭೀರ’ ನಾಟಕ. ಸಂಸರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂರಚನೆಯ ಕೌಶಲ, ಗುಣ, ಸಾಮಾಜಿಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಲು ಈ ಪ್ರಾರಂಭಾರ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತ್ತಿಂದಿಲ್ಲ.

ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದರೆನ್ನಲಾದ ಇಷ್ಟಾತ್ಮಾರು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತಹ ಅರ್ಥ ಮಾತ್ರ. ‘ಬೆಂಟ್ಡ ಅರಸು’, ‘ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ’, ‘ಸುಗುಣ ಗಂಭೀರ’, ‘ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ’, ‘ಬಿರುದೆಂಂಬರ ಗಂಡ’ ಹಾಗೂ ‘ವಿಜಯ ನರಸಿಂಹ’. ಅವರು ಬಂದಧ್ರೂವದಲ್ಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕಗಳ ಹಿತಾವಾಹ.

ಈ ಈಸ್ ದಿ ಥಿಂಗ್!

ಸಂಸರ ನಾಟಕ ‘ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ’ 1931ರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಾದ ನಾಲ್ಕು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒದೆಯರ್ ಸಮುದ್ರಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡಿತು. ನಾಟಕ ಮುಗಿದು ಕಟ್ಟನ್ ಕಾಲ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನಾಟಕವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಹಾರಾಜರು ಸಂಸರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ಸಂಸರು ನಾಪತ್ತಿ! ‘ಪ್ರೇ ಈಸ್ ದಿ ಥಿಂಗ್’ (ನಾಟಕವೇ ಪ್ರಧಾನ) ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಂಸರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಾಗ ಬಾಲಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ. ಎಮ್ಮೆ ದಿಟ್ಟವಲ್ಲವೇ? ಇಂಥವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಈಗ? ಕೃತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಕೃತಿಕಾರ ಪನಿದ್ದರೂ ಆನಂತರ.

ನಿಷ್ಪೂರವಾದಿ ಸಾಭಿಮಾನಿ

ಒಮ್ಮೆ ಕಥ್ಯೋಗಾರ ಅನಂದರು ಸಂಸರ ಭೇಟಿಗೇ ಹೋದಾಗ, ಬೀಡಿ ಸೇದುವ ಜಟಿವಿದ್ದ ಸಂಸರ ಕೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಗರೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ ಒಂದನ್ನು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರಂತೆ. ಈ ಜಾಣ ಮರುವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಸಂಸರು, ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಅನಂದರು ಬಂದಾಗ ಆ ಶಿಗರೇಟ್ ಪ್ರಾಕ್ ಕುನ್ನಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ‘ನಿಮ್ಮ ಭಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಮುಖಿದ ಮೇಲೆ ಹೋಡೆದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಂತೆ. ದುಡ್ಡಿನ ವಿಕಾರವಾಗಿಯೂ ಸಂಸರದು ಇದೇ ಧೋರಣೆ. ಸಾಲ ಕೇಳಿದಾಗ ಏದುರಿನವರು ಕಡಿಮೆ ಕೊಡಲು ಮುಂದಾದರೆ, ‘ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಿಗೆ ದಾರಿ ಹಿಡಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೇಳಿದ್ದಿಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲು ಮುಂದಾದರೆ, ‘ನಿನ್ನ ಭಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಸಿದ್ದಿಮಿಡಿ.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯಾ ಯತ್ತೆ

ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ, ಶೈವ್ಯ ಕೃತಿರಚನೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸರ, ಸ್ವಧೀನದನೆ, ದಕ್ಷದ ಮನಸ್ಯರಿಂದ ನೊಂದು – ‘ಮನವಿಂದು ಶಾಸ್ಯಾ/ ಮನ ಶಾಸ್ಯಾಂ, ಬೀಡು ಶಾಸ್ಯಾಮಾದುದು, ಸಾಕಲಾವಣಿಶಾಸ್ಯಾಮಾಯ್ಯ’ ಎಂಬ ಶ್ಲೋಂ ಅವರ ಗದಾಯಿದ್ದ ನಾಟಕದ ಮಾತಿನಂತೆ, ‘ಬಾಳಿನಲ್ಲಿಂತೂ ಅಥವಾ ವಿಲು; ಸಾವಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅಥವಾ ವರಿಭಂಹದೇ?’ ಎಂದು ಹತ್ತಾರ್ಥಾವಕ್ಷಿಳಿದು, ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾತ್ಮಕರದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಮೂವತ್ತೇಣಿನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆನ್ನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲರಾದರು. ಕೊನೆಗೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ 14, 1939ರಂದು ಮೈಸೂರಿನ ಸದ್ಭಿದ್ವಾ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಕೇಳೆಯೋಂದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆಬೇಕಿದ್ದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕೃತಿಗೆ ನಿರ್ಜ್ಞಗೆ ಇತ್ತಿಂಬಿ ಹಾಡಿದರು.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ: feedback@sudha.co.in

ಸುಧಾ

ಯುಗಾದ ವಿಶೇಷಾಂಕ-2023

ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ವಧೆ

ಒಂದನೇ ಬಹುಮಾನ:	10000
ಎರಡನೇ ಬಹುಮಾನ:	8000
ಮೂರನೇ ಬಹುಮಾನ:	5000

- ಪದಮಿತಿ: 1500 ಶಬ್ದಗಳು.
- ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರತಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರಬಾರದು.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಾಸ, ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಬರಯಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ವೋಟೆಗೊ ಕೂಡ ಇರಲಿ.
- ಲಕೋಟೆ ಅಥವಾ ಇಮೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ‘ಯುಗಾದ ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ವಧೆ-2023’ ಎಂದು ನಮುದಿಸಿ.
- ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಕಳೆಸುವವರು ನುಡಿ ಅಥವಾ ಯುಸಿಕೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳೆಹಿಸಬಹುದು.
- ಬಹುಮಾನಿತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಾದರೂ ಬಳಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ‘ದಿ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಎ ಮೈಸೂರು ಪ್ರೇಸ್‌ಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್’ ಕಾದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ‘ದಿ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಎ ಮೈಸೂರು ಪ್ರೇಸ್‌ಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್’ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸ್ವಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ ಫೆಬ್ರುವರಿ 04, 2023

ವಿಳಾಸ:
ಸಂಪಾದಕರು
ಸುಧಾ ಯುಗಾದ ವಿಶೇಷಾಂಕ
ನಂ. 75, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು 560001
ಫೆಬ್ರುವರಿ 14, 1939ರಂದು ಮೈಸೂರಿನ ಸದ್ಭಿದ್ವಾ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಕೇಳೆಯೋಂದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.
ಅವರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆಬೇಕಿದ್ದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕೃತಿಗೆ ನಿರ್ಜ್ಞಗೆ ಇತ್ತಿಂಬಿ ಹಾಡಿದರು.

ಇಮೇಲ್:
ugadi@sudha.co.in

